

Decyzja
Prezydium KK
nr 80/23

ws. projektu Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe (nr projektu 135)

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuje projekt Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe (nr projektu 135).

Dokonując analizy przedstawionego projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe należy przede wszystkim podkreślić, że jak wskazano w uzasadnieniu do ww. projektu aktu prawnego, ma on na celu dostosowanie brzmienia aktualnego rozporządzenia do zmian technologicznych, które nastąpiły od czasu jego wydania. Jest to z pewnością słuszne założenie, zatem proponowane zmiany powinny faktycznie odzwierciedlać daleko posunięty postęp technologiczny, mający znaczący wpływ na sposób organizacji stanowisk pracy. Jednak projekt rozporządzenia zmieniającego posiada dwa zasadnicze mankamenty: odnosi się jedynie do kilku wybranych aspektów zmian technologicznych wpływających na sposób organizacji stanowisk pracy, oraz nie uwzględnia potrzeby zmiany aktualnego aktu wykonawczego w kierunku jego odporności na przyszłe zmiany technologiczne w świecie pracy, które postępują w szybkim tempie.

Problemy te dostrzegła Komisja Europejska już w 2017 roku zlecając przegląd dyrektywy 90/270/EWG. Aktualnie prowadzone są daleko zaawansowane prace nad nowelizacją tego aktu prawa unijnego na forum trójstronnego Komitetu Doradczego ds. BHP Komisji Europejskiej (ACSH), kompleksowo uwzględniające wszystkie aspekty organizacji stanowisk pracy, które są kształtowane przez dynamiczny rozwój narzędzi teleinformatycznych i form świadczenia pracy. Dlatego też rozsądniejszym postępowaniem ze strony Ministra właściwego ds. pracy (dalej Minister) byłoby wstrzymanie się ze zmianami

aktualnie obowiązującego rozporządzenia do czasu wydania przez ACSH wiążącej dla Komisji Europejskiej opinii w sprawie nowelizacji dyrektywy 90/270/EWG. Opinia ta jest zaplanowana na drugie półrocze 2023 roku. W konsekwencji spowoduje to konieczność ponownego uruchomienia procedury zmierzającej do wydania kolejnego rozporządzenia zmieniającego, uwzględniającego nowelizację aktu unijnego, o którym wyżej mowa.

Niezależnie od powyższych rozważań Prezydium KK NSZZ „Solidarność” pragnie przekazać następujące uwagi do przedstawionego projektu rozporządzenia zmieniającego.

1. Definicja stanowiska pracy zawarta w projektowanym § 2 pkt 2 lit a) powinna również uwzględniać wszelkie nowoczesne urządzenia mobilne służące do świadczenia pracy, takie jak laptop, tablet, urządzenia wyposażone w interfejs człowiek – maszyna, czy też roboty coraz powszechniej występujące w środowisku pracy.

Zasadniczo, ze względu na dynamiczny postęp technologiczny w zakresie urządzeń komputerowych, bardziej właściwe byłoby posłużenie się w definicji stanowiska pracy jednolitym terminem „narzędzi teleinformatycznych”, co zagwarantuje aktualność definicji w nadchodzących dekadach.

Jednocześnie, obowiązki BHP na stanowiskach pracy wyposażonych w narzędzia teleinformatyczne powinny być również rozszerzone na pracowników realizujących zadania w ramach nowych form pracy, zatem powinna być stosowana tak w siedzibie pracodawcy jak i poza nią, w tym w miejscu zamieszkania pracownika w przypadku pracy zdalnej.

Ponadto, brak jest uzasadnienia, dlaczego projektowane zmiany wprowadzają opcjonalne wyposażenia stanowiska pracy w podnózek (§ 2 pkt 2 lit c). Praktyka wskazuje, że pomimo aktualnie obowiązujących przepisów, stanowiska pracy nie są standardowo wyposażone w podnóżki. Wprowadzenie fakultatywnego obowiązku (zależnego od wniosku pracownika – słowo ‘życzenie’ jest zupełnie nieodpowiednie - pkt 7 załącznika do projektowanego rozporządzenia zmieniającego) sprawi, że pracownicy będą mieli jeszcze bardziej ograniczony dostęp do tego ergonomicznego wyposażenia stanowiska pracy.

2. Projektowane rozporządzenie zmieniające nie uwzględnia zmiany definicji pracownika (§ 2 pkt 4 aktualnie obowiązującego rozporządzenia). Jednak aktualna definicja odbiega od definicji pracownika zawartej w Dyrektywie Ramowej (89/391/EWG). Zatem rozporządzenie zmieniające powinno uzgodnić definicję pracownika z ww. dyrektywą, obejmującą każdą osobę zatrudnioną przez pracodawcę, włącznie z osobami prowadzącymi szkolenie i praktyki, świadczącą pracę z użyciem narzędzi teleinformatycznych, bez względu na dobowy wymiar czasu pracy.

3. Projektowane rozporządzenie zmieniające powinno wprowadzić w załączniku

szczegółowe minimalne wymagania w zakresie prewencji schorzeń układu mięśniowo-szkieletowego, również uwzględniające stanowiska pracy wyposażone w narzędzia teleinformatyczne, znajdujące się poza siedzibą pracodawcy w przypadku pracy zdalnej. Wymagania te powinny być sformułowane w oparciu o zasady zawarte w art. 6 Dyrektywy Ramowej. Należy podkreślić, że wymagania dla ergonomicznego krzesła na stanowiskach pracy wyposażonych w narzędzia teleinformatyczne (pkt. 5.1 załącznika do rozporządzenia zmieniającego) powinny uwzględnić wyposażenie w element zagłówka z regulowanym kątem nachylenia w celu podparcia odcinka szyjnego kręgosłupa, jak również możliwość regulacji wysokości podłokietników.

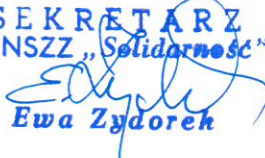
4. Projektowane rozporządzenie zmieniające powinno wprowadzić w załączniku szczegółowe minimalne wymagania organizacji stanowisk pracy wyposażonych w narzędzia teleinformatyczne w zakresie prewencji zagrożeń psychospołecznych, również w odniesieniu do stanowisk pracy zdalnej, które są szczególnie związane z poczuciem osamotnienia i izolacji społecznej, wydłużonym czasem pracy, zaburzoną równowagą praca – dom. Wskazane jest, aby wymagania te również uwzględniły prewencję technostresu, jaki występuje w pracy z użyciem narzędzi teleinformatycznych, zwłaszcza tych mobilnych (np. praca ‘na aplikację’). Na przykład oprogramowanie umożliwia obecnie intensywny przepływ informacji i pozwala pracownikom na ciągłą łączność, co może prowadzić do dłuższych godzin pracy, co wiąże się z wyższym poziomem stresu i obciążenia umysłowego pracowników.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” pragnie podkreślić, że przedstawione uwagi reprezentują szersze, kompleksowe spojrzenie na postępujące zmiany technologiczne w świecie pracy. Jednak takie podejście jest konieczne w celu zagwarantowania bezpieczeństwa i zdrowia pracowników świadczących pracę na stanowiskach pracy wyposażonych w narzędzia teleinformatyczne w dobie cyfryzacji i robotyzacji środowiska pracy.

Gdańsk, 20 czerwca 2023 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek